

XIQUETS DESOBEDIENTS O PARES SENSE RECURSOS

La preocupació per l'obediència dels fills és un tema prou recurrent en les consultes de psicologia infantil. Quan el xiquet no vol seguir les ordres que se li donen, es crea una situació exasperant i frustrant per als pares. En acabar el dia, aquests es troben cansats de repetir, discutir, consentir o renyar. Quan parlem de problemes de conducta en xiquets, és inevitable pensar en xiquets desobedients o en pares amb falta d'autoritat sobre els seus fills.

Sovint els xiquets cauen en el costum d'ignorar les ordres perquè saben perfectament bé que aquestes es repetiran diverses vegades abans que hagen de respondre. Han après el temps exacte que tarden els seus pares a enfadar-se prou per a obligar-los a obeir. També saben quan els pares probablement desistiran i faran per si mateixos la tasca que se'ls ha sigut ordenada. Ocasionalment, no obstant això, la falta de resposta és pura rebel·lia i a vegades es produeix perquè es demana massa, massa ràpid i no s'expressa amb prou claredat.

Això ens fa reflexionar sobre el tipus de pares que volem ser: volem ser els pares castigadors temuts pels nostres propis plançons o per contra volem ensenyar-los conductes que vagen interioritzant i es vagen convertint en el seu repertori quotidià?

Siga com siga, un xiquet que desafia els seus pares, que repta qualsevol ordre que li donen no és fàcil de canviar. I ací potser està la qüestió. No és el xiquet el que ha de canviar sense més, sinó la nostra manera de fer les coses amb ell/ella.

Si el seu fill/a comprén les ordres, però obeeix rarament, intente seguir les següents pautes que s'han demostrat eficaces.

Anticipar: parla'ls del que succeirà i del que s'espera d'ells a cada moment perquè no hi haja lloc a dubtes. Per exemple: "Després de classe anirem al supermercat, recordeu-vos que no és un parc i no es pot córrer pels corredors".

Ser clar i concís: els pares sovint, quan ordenen alguna cosa, poden no adonar-se que donen moltes coses per fetes. Un xiquet no pot saber el que "neteja la teua habitació" significa per als seus pares. El seu concepte d'"habitació neta" pot no coincidir amb el que els seus progenitors esperen. Els pares han de definir el que demanen als xiquets/es amb paraules senzilles i comprensibles, limitant el nombre de demandes; és convenient donar al xiquet només el nombre d'ordres que puga recordar. Quan les haja complit, afegisca'n més si cal. Si els pares volen que el xiquet netege la seua habitació, per exemple, diga-li com fer-ho pas a pas: "Recull els joguets, guarda'ls. Penja la teua roba", etc. Més endavant, quan el xiquet coneix ja el quefer, farà falta tan sols: "Per favor, ves i neteja la teua habitació".

Pensar abans de parlar. No se li pot brindar al xiquet una elecció com: "Vols netejar l'habitació ara?", si no es vol sentir: "No vull". És possible ser ferm sense ser dictatorial i es pot utilitzar la motivació, com, per exemple: "Aposte que pots fer-ho en un minut".

Donar opcions. Deixar els xiquets prendre algunes decisions, no de manera totalment oberta, sinó plantejant-li dues opcions. Exemple: "Eixirem de passeig, vols posar-te les sabates blaves o les negres?". D'aquesta manera no li estem donant l'ordre de "posa't les sabates, que ens n'anem", que és contra la qual es revela el menor. Li estàs donant a triar, dins d'uns límits, cosa que al xiquet li agrada.

Obtindre l'atenció del xiquet/a: sovint els xiquets estan tan submergits en les seues activitats que, en realitat, no senten el que se'ls diu. Per a evitar-ho, els pares han d'assegurar-se que el xiquet sap perfectament el que se li ha dit i convé mirar-lo als ulls mentre se li està demanant alguna cosa. Demane-li que repetisca les ordres i, després, que interprete el que signifiquen. Aquesta tàctica és d'utilitat sobretot si el xiquet té poca

capacitat d'atenció i es distrau fàcilment. És important assegurar-se que, cada vegada que es donen ordres, aquestes es compleixen i així el xiquet no adoptarà el comportament d'ignorar els pares. D'altra banda, s'ha d'evitar demanar-li coses innecessàries.

Donar exemple: no podem dir-li al nostre fill/a que no cride si nosaltres li cridem. O que no es pegue, si utilitzem la violència contra ell/ella. Perquè és tan contradictori que és impossible que aprenga el que li diem en lloc del que veu.

Crear rutines: les rutines ajuden a crear hàbits de forma quasi automàtica; només sent constants. Podem començar quan el xiquet/a és molt xicotet com a **joc**. La majoria de les ordres no requereixen molt temps per a ser dutes a terme, a vegades menys del que es perd discutint sobre aquestes. Si es comença demanant al xiquet/a que ajude mentre encara és molt xicotet, aquest considerarà aquests quefers com una cosa normal de la seua vida quotidiana. Més tard, es poden fer jocs en el moment apropiat, com dir: "Quant de temps creus que tardaràs a fer-te el llit? Preparats, llestos, ja! Fantàstic, només has tardat quatre minuts. Eres un ajudant rapidíssim. Ara pots anar-te'n a jugar". D'aquesta manera s'ensenya un xiquet de manera positiva que ajudar no lleva molt temps.

Supervisar: la millor manera d'assegurar-se que el xiquet/a compleix les ordres correctament és controlar-lo mentre el xiquet/a fa la tasca, però sempre de manera útil i positiva. Si es prefereix es poden efectuar inspeccions quan el xiquet ha acabat la tasca. L'objectiu és no trobar defectes, encara que els pares han d'assegurar-se que han seguit les ordres sense convertir-se en un antipàtic sergent.

Elogiar: creiem fermament que la clau per a encoratjar el xiquet a seguir les ordres de manera eficaç és ser positiu: s'ha d'actuar esperant que el xiquet obeïsca i, quan ho haja fet, donar una resposta positiva. "Gràcies per donar-me les ulleres. T'ho agraiisc molt", "Vas fer una bona faena netejant la teua habitació", "Has guardat tots els teus joguets i llibres i has ordenat l'armari. Ho has fet molt bé." Quan siga possible, és convenient associar un quefer ben fet a una activitat que al xiquet li agrade. Alternar el treball amb la diversió.

La falta de resposta ha de tindre conseqüències: evitar, en la mesura que siga possible, els càstigs i amenaces. Sol ser difícil perquè aquests solen funcionar i fer que el xiquet/a responga, per por bàsicament, però només a curt termini i amb un cost molt alt: els fills aprenen a evitar el càstig per temor, però no interioritzen la conducta que volem que aprenguen amb responsabilitat.

Si malgrat les pautes donades el xiquet/a continua desobeint, podem utilitzar les següents tècniques que s'han demostrat útils:

1. Les tres crides d'atenció: si malgrat les mesures anteriors el xiquet persisteix en la seua actitud de no fer cas, li cridareu l'atenció un màxim de tres vegades. La primera vegada li recordareu l'ordre, la segona crida la fareu amb més contundència, la tercera i última, li anticipareu les conseqüències si no obeeix.

2. Obligar: quan no ha atés els crits d'atenció, acudireu i l'obligareu al que li heu manat: recollir, ordenar, anar a sopar...

3. Reprimenda: quan desobeir té una conseqüència negativa, li donareu una reprimenda breu i contundent, recordant-li quina és la norma.

4. Retirada de privilegis: quan la desobediència és molt reiterativa, li podeu retirar algun privilegi: per exemple, retirar-li un joguet o una activitat que li agrada. L'heu d'aplicar al més prompte possible. El temps de retirada ha de ser breu: per exemple, retirar-li un joguet durant una hora, en xiquets

*Excm. Ajuntament de Sagunt
Departament d'Educació*

xicotets, o una vesprada, en més majors, i serà més fàcil de complir per part vostra.

5. No "premiar" la desobediència: el xiquet no pot aprendre que amb el seu mal comportament i insistència aconsegueix canviar les vostres decisions com a pares. Si el xiquet desobeeix i se n'ix amb la seua, estareu "premiat" el seu mal comportament i augmentarà la probabilitat que torne a fer-ho en una situació similar.

6. Ser coherents: és important que els fills vegem que els pares sou coherents amb les normes. Si diem que "no", ha de ser "no". Ha d'haver-hi acord entre la parella, els xiquets/es han de rebre el mateix missatge de papà i de mamà; si existeixen discrepàncies no heu de mostrar-les davant del xiquet.